

Вѣстникътъ излиза дваждъ: на 1 и 20 а притурката. — еднѣждъ: на 10 число всѣки мѣсець
ДИРЕКТОРКА: **ТЕОДОРА Г. ЦОЕВА.**

Съдържание:

*Женати съ науката и искусството. — Мариа Деремъ.
— Учителище за Гидрологи въ София. — Безсѣмнето. — Великденски Разказъ. — Битии и спасения. — Обявления.*

Жената въ науката и искусството.

Н е живѣемъ въ единъ вѣкъ, въ който царува дѣятелността и енергията; за туй длъжни сме да бързаме, защото овзи, които не бърза, изгубва. Цивилизацията, която е много благодѣтелна, но и много възпекателна, безсѣмнѣнно ще ни съсипе, ако ние не се наемемъ да покрнемъ разносикътъ, които тя ни възлага, чрезъ работата. Мжжътъ работи прилежно, но все печалбата му не стига; за туй и жената трѣбва да го олекчава. Българката длъжна е да работи, както работятъ въобще женитѣ въ Европа и въ Америка, за да спечели почвата, която искатъ да отнематъ отъ нея и въ която тя ще дѣйствиува най-благодѣтелно за семейството си и за обществото.

Женитѣ въ цивилизованитѣ страни сж вече много наирѣдихли въ едно кжео вѣме. Споредъ послѣднитѣ статистики данни въ Сѣдншешитѣ Щати има 320 жени—писателки; 288 жени — журналистки; 2061 жени — художници; 154375 учителки (учители има само 73,335), 15 адвокати, 164 проповѣдници; 2432 лѣгарки; 12181 музикантки: освѣнъ тѣхъ има още голѣмо множество зболѣкарки, прѣдпримачки, търговки комисонерки, нотариси, архитекторки, капитани нараходни и пр.

Мариа Деремъ.

Когато се построяваше мостътъ Brooklyn, който прѣдставлява едно гигантско и възхитително прѣдприятие, Госпожа W. A. Voebliq управляваше работитѣ, понеже съпругътъ ѝ бѣше тежко се разболѣлъ по между това; за туй когато окончателно се доискара моста, нея най-испървомъ допуснаха да го мине, а послѣ и народа; това е една почетна привилегия.

Русия вече има много гимназии за женския полъ, които сжществуватъ още отъ 1881 г.

насамъ, а много отъ дѣвцитѣ, които ги искарватъ, постъпватъ и въ университета за по-нататъшно образование. Въ Дания женитѣ чудесно напрълватъ; тамъ г-жа Павлина Womъ се споменува като най-главна инициаторка по дѣлото на женското въздиганье. Въ Швеция и Норвегия женитѣ веќе сж надминжли много мъжетѣ, въ Лондонъ всичкитѣ жени работятъ сжщо както и мъжетѣ, и ги достигнххъ по всичко и ако се случи нѣкоя жена, която да не иска да работи, то всичкитѣ други я считатъ като бесчестна и изобличасма. Дъщерята на знаменития Английски политикъ Гладстонъ, мисъ Елена въ 1880 год се назначи за пръвъ пѣть професорка въ колежъ Neuham. Госпожицата Herschel, която е наградена отъ царския Астрономически Свѣтъ, отдавно е, както и г-жа Somerville, членъ на Свѣта. Прѣзъ 1883 година въ Лондонъ се основа отъ четири лични лѣкарки, именно отъ г-житѣ Антерсонъ, Аткинсъ, Маршалъ и Хербисъ една болница, въ която всичкитѣ службаша сж жени. Такива още примѣри можемъ да кажемъ и за всичкитѣ жени отъ други Европейски държави, но за сега го оставяме; стига само да кажемъ, че дѣлата имъ сж чудесни.

За туй и ние трѣбва да разберемъ, че нужно е да работимъ, а родителитѣ нужно е да съзнаятъ, че не трѣбва да се оплакватъ, кога добиѣтъ дъщери, като мислятъ, че настаняванъето ѝ ще бжде мъчно; но тие трѣбва да даватъ на дъщеря си добро възпитание, да я просвѣщаватъ, и, разбира се, тя като стане добра художница, или счедоводителка, и пр. тогива всѣки мъжъ, безъ колебание и двоумѣние ще я земе като се задоволява съ прихода, който ще му донася тя чрѣзъ знанията и науката си.

Майки и бащи нѣка се съгласимъ веќе, за да внушимъ на надлежитѣ, щото и тѣ да се грижатъ за чедата ни и нихното бждеще. Ние често сме го казали и пакъ го повтаряме, че, ако дъщеритѣ ни ще се възпитаватъ добрѣ, то тие ще бждатъ най-добри домагини, майки и гражданки, на които единичното желание ще бжде не да станатъ народни прѣдставителки и да гласоподаватъ, но да придобиѣтъ добри чедата, които да ги приучатъ, за да бждатъ винаги готови да паднатъ славно на бойното поле за защитата на отечеството.

За туй, казваме, женитѣ трѣбва да постъпватъ не само въ университета, но тѣ трѣбва още да изучаватъ Търговията, Диплографията, Теле-

графията и напосконъ, здравата и душеспасителната работа, чрѣзъ която само мъжътъ се е развивалъ и усъвършенствувалъ, а не и жената, защото ней не ѝ се допуца това, като ѝ се казвало: «за мъжа нѣма достаточнo мѣсто, а колко паче и за жената?» Но зарадъ това женитѣ трѣбва да умиратъ отъ гладъ, като се задоволяватъ съ трохичкитѣ, що падатъ отъ масата на мъжа.

Но за щастие, българката отъ колѣ е разбрала значението на науката и искуството. Тя енергически се зае вече да се образува; тя не само похлоннж вратитѣ на университетитѣ, но отвори и технически училища въ голѣмитѣ градове. Колко голѣма е била нуждата отъ подобни училища, се вижда отъ постопенно умножаванието на тие училища и множеството на ученичкитѣ въ тѣхъ. И има защо. Тие училища дадохъ хлѣбъ на много бѣдни семейства. А на по богатитѣ не само намалихъ разноситѣ, но при това внушихъ имъ любовь къмъ работа и искуство. Жалостното обаче е тукъ, че не на добри начало сж поставени тия училища, нито възможния резултатъ се достига чрѣзъ тѣхъ. Коя е причината, какъ да бждатъ уредени тѣ, ние други пжтъ ще се занимаемъ съ това.

Мария Деремъ.

Ако въ Франция женския въпросъ днесъ занимава и правителството, и законодателитѣ; ако за пръвъ пѣть той въ тая страна се вдигнж до стжалото на международенъ въпросъ, та се счете като неизбѣжно нужно свиканието въ едно на всичкитѣ прѣвѣсходни жени изъ свѣта, това се дължи на една избранна сума Французойки, които отъ много години насамъ съ съчиненията си, и чрѣзъ публичнитѣ си бесѣди сж се борѣли за постиганъето на тая цѣль.

Първото и най-значителното мѣсто между тие жени държи безсъмнено г. Мария Деремъ. Французката публика отъ трийсе години насамъ обърнж голѣмо внимание върху името на тая жена. А въ днешно врѣме онзи човѣкъ който знае да привлича вниманието и уваженъето върху себе си, той трѣбва отъ напръдъ да бжде увѣренъ, че ще одържи побѣда Природата и сждбата сж помогнали на тая първа защитница на женскитѣ правдини. Първата (природата) подарила ней остроумие, разумъ, критическа сила и голѣма дѣятелность. А сждбата ѝ подарила щедро сръдства, за да изработи тя своитѣ естествени добродѣтели, при които се присъединяваше извънредна красота, привлекателность и богатство.

Мария Деремъ бѣше една мъдра и знаменита ораторка. Тя имаше практически духъ, който въобще ха-

рактизира нашия вѣкъ Тя се отличаваше и съ извънредно отечестволюбие. Прѣзъ Френско-Германската война бѣше основала въ прѣдградieto Св Дионисий една болница за раненитѣ войници, която е поддържала за шест мѣсеца. Въ сраженията, обаче, никога не е вземала устатие. Тя е героиния съ войнитѣ противъ духовенството и неустрашимъ имъ борець въ това благородно поприще.

Съчинението ѝ противъ *духовенството*, което я показва като единъ отъ най положителнитѣ мъдри умове на настоящия вѣкъ, принуди цѣлата радикална партия да се привърже яко у нея.

Но при това Мария Деремъ бѣше най-благочестива християнка. Тя вѣрваше на единъ всеправеденъ и беспристрастенъ Богъ, на безсмъртието на душата. Тя казваше слѣдующето: «Повечето условия на живота ни отбѣгватъ силата на волята ни и мѣрката на логичността ни. Случава се прочее, щото единъ човѣкъ да се задължава да извършва много повече длъжности, нежели да се радва съ съответствени правдини, безъ никакъ обществото да е отговорно за това. Това нѣманье на общественно равенство се уравнивается съ друга по-висша жизненна сила, която Божеството въ своята безгранично правосъдие подарява на човѣка.»

Но опова, което тя нейнитѣ начала ги плагаше да бждатъ убѣждение за оная, който ги слушаше, бѣше сладчайшето ѝ краснорѣчие, което придружаваше логиката ѝ. Тя поставяше религията по високо отъ оние безбройни манастири, дѣто фанатичното духовенство свалило и се ползувало отъ нея. Въ писмото си къмъ *французкото духовенство*, което е едно цѣло изящно съчинение, тя доказва, че духовенството не само не е съдѣйствувало за цивилизацията на обществото, но напротивъ съ всичката сила то е гонило неговото разложение. Това нѣщо тя го доказва съ слѣдующитѣ най-добри забѣлзвания: «Какво нѣщо е цивилизация? Тя е естественното и моралното развитие на човѣчеството, което произтича отъ здружаванieto на членовеѣ му и отъ прѣдначертаното на прѣдначаво упражнението на индивидуалнитѣ му сили. Цивилизацията е дѣло на хора, здружени и на врѣмето. Тоя е законния ходъ на продължителнитѣ имъ старания, на настоятелнитѣ издирвания и на послѣдователнитѣ имъ сподуки. Всѣко общественно подобрене, всѣко съответствено съвършенство, всѣки народенъ успѣхъ е произведение на правилната и прогресивна служба на човѣшкия организъмъ, отъ състава на който зависѣтъ най-благороднитѣ стрѣмления на сърцето и на духа.

Оттукъ излиза, че човѣчеството простира границиѣ си, на прѣдва и се усвършенствува отъ поколения на поколения, вслѣдствие на оная вжтрѣшна излиятелна сила, която толкова е свойственна на човѣшкото естество. Тя приключавя въ себе си както двигателната сила, така и подпорната, която надлежно управлява тая сила».

Чрѣзъ това опрѣдѣлене, списателката, като има все прѣдъ видъ историята, доказва, че католическото духовенство е гонѣло сваяниято на човѣка и послѣ земното му унищожаванье.

Така въобще много напада духовенството и въ едно мѣсто казва: духовенството щѣше да унищожи народитѣ, ако республиката не отнемаше отъ ржцѣтѣ му юздитѣ, и ако съ тия юзди яко не привързаше лукавигъ му ржцѣ.

Къмъ свършване Мария Деремъ казва отправайки се къмъ духовницитѣ: «*Недѣйте ни вече! Вдѣйте разумъ, отомстителни, умалечки. Само по тѣхъвѣ начинъ ще сполучите да живеете не за нѣколко врѣме оу.*

Духовенството и до день днешно въ лицето на Мария Деремъ припознава единъ опасенъ врагъ, а републиката и именно радикалитѣ — единъ скжикоцѣненъ сътрудникъ. Тя обаче, не е високомѣрна за това, нито принадлежи къмъ оние схоластични, които, понеже четятъ Латински или правитѣ стихотворения, измѣняватъ сами себе си отъ най-хубави твари на такни смѣшни и своенравни.

Мария Деремъ бѣше една прѣвѣснодно жена, хубава, благоразумна, храбра и мъдра.

Тя живѣше въ една голѣма къща, къ която, освѣнъ приемната стая и трапезарията, дѣто тя често угощаваше съ богати ястия най-личнитѣ прѣдставители на литературата, политиката и художеството, имаше и една стая, още за библиотека, която съдържаше освѣнъ французскитѣ литературни произведения, още и по-знаменититѣ тавива отъ старо-грѣцката и латинската литература.

* * *

Мария Деремъ може да се сравнява съ сънародницитѣ г. г. Стаелъ и Ролацъ, защото, както опѣзи, така и тя отъ младнитѣ още бѣше захванжала да изучава общественитѣ и политическитѣ въпроси Хубавото и мъдрото ѝ съчинение «*Франция и пролетъ*» произведе голѣмо впечатлѣние въ Франция, и може да послужи като огледало, въ което ясно се отражава знанието ѝ по политическия и социаленъ въпросъ.

При това «*Сборникъ ѝ отъ публичнитѣ ѝ лекции*» съставляющъ цѣли томове, показва дълбоко-научното ѝ образование и краснорѣчието ѝ. Тя може да се назове: ораторътъ на вѣка ни. Тя, когато държѣше рѣчи, все съдѣше; не правѣше ржкодвижения, нито искаваше мжтни и неясни идеи; но всичко нареждаше така споконно, ясно и разбрано къмъ слушателитѣ, си, като че се намира помежду домашнитѣ си. Съ това се отличава отъ всичкитѣ днешни оратори. Отрано тя бѣше захванжала да пише и да говори свободно, като мжжъ.

Прѣзъ 1866 год. нѣколцина литератори въ Южна Франция основахъ системата на свободното държанье лекции, рѣчи и пр. гѣ поканихъ и казаната жена, която съ чудесната си краснорѣчивость привлѣче общия въсторгъ и въсхищение. Тя съчини и нѣколко комедии, които се прѣдставихъ въ театра за благотворителна цѣль, имахъ чудесна сполука. А и музикалитѣ ѝ композиции имъ много популярни, защото тя при това е и искусно музикантка — както бѣше и ораторка.

Нейното краснорѣчие станъ общезвѣстно, когато единъжъ въ една вечеринка, казала нѣколко думи за опровержение публикуваната отъ графа Д' Оревилъ статия противъ отклонившитѣ се жени, които оставятъ

кухията и кърпенето и тичатъ да се мѣшжатъ въ социалнитѣ и политически въпроси. Тя при това, разлютена отъ казаната статия написа множество логични и духовити, епиграми противъ благородния графъ.

Отъ нея вечеръ Маря Деремъ не можа да откаже на приятелскитѣ си своята помощъ. Тя въобще е работела твърдѣ много, не само, за да прослави името си по главно за да поживи женския въпросъ, та и основа много дружества и братства, за да издигнатъ тѣ знамето на политическата агитация на женитѣ.

Тя точно прѣди 18 години бѣше свикала подъ своето прѣдсѣдателство и инициатива едно женско събрание, което пакъ слѣдъ источание на доволно врѣме отново се свика. Веднѣжъ пакъ французкото Правителство ѝ прѣдложи да съучаствува на едно събрание, като почетна прѣдсѣдателка; но тъй като тя бѣше една отъ ония жени, на които вратѣтъ не понася нгото, за туй се отказа, при всичко че за прѣдсѣдателъ бѣше Жуль-Симопъ, великъ французки писателъ.

Тя послѣ сама свика, едно събрание, въ което присѣдствуваха не само гениалитѣ Американски и Европейски, но още и много дейци литератори и др. знатни личности. Тя тамъ държа най-художественни рѣчи, които се посрѣдничяхъ съ силни ржкоплескания.

Освѣнъ поменнатитѣ същшения, тя е писала още и слѣдующитѣ: „*История на бедити французици*“, *Три прѣзъ въ зала* (2 тома), *Тя и нея и евоката ѝ. Началата и развитието ии. Државното прѣдга ново по.. Ева притиса Дюли синг.*

Тя бѣше наградена съ много ордени и прпета тържественно въ масоническия легионъ; а паздравницитѣ, които се направихъ за нейна честь отъ многима знаменити мъже, пълнихъ цѣлъ томъ и сж публикувани.

Вслѣдствие моралнитѣ стрѣсвания и трудове, които е полагала прѣзъ Френско-Германската война за поддържане на болницата-си, се разболѣ я за да оздрави отиде въ Бретонъ, у лѣля си; тамъ все държеше рѣчи, съ които събуди патриотичкитѣ чувства на Бретонцитѣ и все работѣше за поддържане на французката република. Като се завържи въ Парижъ подари чирпите, които ѝ дѣжеха наемателитѣ на недвижимитѣ ѝ имущества, за врѣмето, до което се бѣ продължила войната. Тя при това захванъ да издава въ провинцията единъ политически вѣстникъ, за да поддържа политическата партия която тя слѣдваше и дѣйствително тя издържа блѣскаво тържество.

Тя считаше политическата еманципация на жената като нѣщо невъзможно, докль духовенството има надъ женитѣ толкова силно влияние. Тя казваше: ако се сполучи щото женитѣ да гласоподаватъ, тогава републиката ще пропадне, защото повечето французойки сж фанатички, партизанки на духовенството и царщината.

Елена Петрова.

Училище за глухонѣми въ София.

Слѣдъ неописуемото благодеяние, което е направено отъ почитаемото правителство съ отворянieto на ба-

ктеорологически институтъ, поредъ докара второ благодеяние известия Германский Професоръ Г-нъ Фердинандъ Урбихъ, като напустнъ своето отечество, спокойствие и положение и дойде мѣжду насъ да облагодѣтелствува и нашия народъ.

Отъ година и повече този человекъ живѣе въ София и на свои скромни сръдства изучи Български: говори, чете и пише. Слѣдъ като се е осѣтиль приготвенъ да принесе полза на нашитѣ нещастни съграждани — глухонѣми, пакъ на свои сръдства, отвори Училище до самото градоначалство и обяви, че първитѣ три мѣсеци приема ученици и ученички — *безплатно*.

Заинтересовани отъ това обявление, отидохме въ училището, гдѣто професора г-нъ Урбихъ много любезно ни показа всичко. Той ни обясни, че има вече осемъ ученици, които до постъпването въ училището не сж произнаесли никаквъ редовенъ звукъ, нито пъкъ сж разбирали една буква. Прѣдъ насъ той почна експерименти съ нѣкои ученици отъ които оставахме крайно доволни. Глухонѣмитѣ ясно произнасяха цѣлата азбука и срѣцахъ нѣкои слокове, написани върху една черна плоча. Единъ пъкъ между тѣхъ произнесе *мама* и др. такива. Това бѣше само отъ 15 дневно обучение! Г-нъ Професоръ ни увѣри, че въ единъ краткъ срокъ тѣ щѣли да говарѣтъ, пишатъ и четятъ като здрави; и понеже отъ 15 дневно обучение ний видѣхме таквъ резултатъ, напълно върваме това.

Той е наелъ до училището една хубава мебелирана къща, при благородно семейство, за пансионъ, гдѣто ученицитѣ сж при него и желающитѣ да бждѣтъ въ пансионъ, ще иматъ: квартира, прислуга, пранье, сутринъ закуска, хубавъ обѣдъ, въ 4 часа подиръ пладиѣ кафе и хубава вечера — всичко за 50 лева мѣсечно, тъкмо 2; но малко отъ такситѣ въ странство; за училищното право е опредѣляль 30 лева, тоже намалени съ 2, и така за всичко 80 лева на мѣсець, нѣщо което нѣма никдѣ по европейскитѣ училища за глухонѣми. Г-нъ Урбихъ за сега не ше може да приеме повече отъ 10 ученици, защото както казахме — повече отъ година той харчи готови пари и сега плаща голѣмъ наемъ за помѣщенята и други разноски, за поддържанieto на училището. Почти съ жаленъ тонъ той ни обясни, че се е обърналъ съ молба къмъ Министерството на Народното Просвѣщение — като е прѣдставляль и своитѣ атестати да но му помогнатъ нѣщо въ трудната му задача, нѣ уви! молбата му остана безпослѣдствие. Ний го утѣшихме, като му казахме, че лично познаваме уважаемия г-нъ Министъръ Вазова и че неговия патриотизмъ е познатъ врѣдъ и той нѣма да остави да се осуети таково благодѣтелно прѣдприятие. Г-нъ Урбихъ ималъ намѣрение да апелира къмъ Народното Събрание.

Ний мислиме, че сега е случай, нашето Министерство на Народното Просвѣщение, да се интересува за нещастнитѣ Глухонѣми у насъ и да не испустне професора г-на Урбиха, който има собствени изобрѣтения по тѣзи наука и е направиль фуроръ съ своитѣ способности мѣжду Берлинския ученъ свѣтъ. Ако таквъ

професоръ се контрактираше отъ странство, незървамъ да се намѣрише нѣкой да дойди съ по малко отъ 1000 лева мѣсечно, когато г-нъ Урбихъ е мѣжду насъ и моли само за ничтожна субсидия.

Ний сме на миѣние, почитаемия г-нъ Министръ Вазовъ да отвори едно държавно Училище, на което да назначи г-нъ Професора Урбиха за директоръ и така да могатъ нуждающитѣ да се ползватъ отъ това добро. Не е умѣстно па и достоѣино да се остави на частни сръдства, защото мнозина глухонѣми — сиромаси не ще могатъ да се възползватъ. Примѣри вече има. Г-нъ Урбихъ ни расправи, че вѣколко селени сж довели дѣцата си при него, нъ нѣмали пари нито за училището да плащатъ, нито пъкъ въ София да ги поддържатъ; колкото за училището той даромъ искаше да ги приеме, нъ храна и други потребности неможеше да имъ даде, и така — продължи професора — мъчно ми бѣше като глѣдахъ какъ стари хора, побѣлели, съ плачъ си отвѣдоха дѣцата, като рѣкохъ: «Господи, защо ли ни мъчишь въ тѣзь сиромашия, а не ни приберешъ часъ по-скоро съ дѣцата наедно!»

Ний канимъ въ името не човѣщината г-на Министра Вазовъ да отиде въ това училище и лично да се убѣди каква огромна полза ще принесе то. Едва ли има въ България Министръ, който да е направилъ таково вѣлико добро на народа, каквото ще направя г-нъ Вазовъ съ отваряние държавно Училище за Глухонѣми.

Ний мислимъ, че е длъжностъ на всичкитѣ редакции въ София, да испратятъ свои хора да преглѣдатъ училището на г-на Урбиха и да се произнесѣтъ какво трѣбва да направи правителството за него. Сжщо молимъ и Провинциалнитѣ вѣстници и списания да се произнесѣтъ върху нуждата отъ таково училище въ страната ни.

София

С. Р-ва

Безсънието.

Безсънието е вредително както за душата, така и за тѣлото и е резултатъ на много болести, то иде обаче и вслѣдствие постоянно сѣдене и неупражняване тѣлото. Сънятъ пакъ иде веднага самъ слѣдъ малко или много упражняване и трудъ.

Много перевозни хора щомъ стане и най-малко шумъ, събуждатъ се и не могатъ вече да затворѣтъ очитѣ си, освѣнъ само, ако и пакъ завладѣе крайна вѣнкашна тишина, но когато шумътъ все се продължава, то и тѣ не могатъ вече затвори очитѣ си, а прѣзъ цѣлата нощъ все се мъчатъ отъ страшно безсъние, което се послѣдва отъ растронство на нервната система, малко или повечко сериозно. Малкото безсъние може да се отстрани най-лесно, напр. чрѣзъ отнемането на свѣтлината, на ароматитѣ и всичко друго, което може да подразни и възбуди мозъка. Рационалнитѣ сръдства за отстраняване на безсънието сж: свеждането на чистъ въздухъ вътрѣ въ стаята, ако топлината въ нея е голѣма; покриването на човѣка съ още единъ покривъ, ако му е студено, растриването

на членовѣтѣ, и една баня на краката до коленѣтѣ или и на цѣлото тѣло съ топла вода.

Ако безсънието е безвредно, то трѣбва да се отбѣгватъ наркотическитѣ лѣкове; тѣ сж нуждни и благотворителни само тогава, когато човѣкъ страда отъ силни болки, рани, невралгии и др. болести.

Нуждно е при това да се знае причината на безсънието: така напр. дѣтето когато има страхъ, не може да спи а човѣкътъ тоже не може да спи вслѣдствие злоупотрѣбление съ спиртни пития и тютюнъ, вслѣдствие диспепсия, трѣска; въ такива случаи трѣбва да се пне афонъ съ хипниъ.

Твърдѣ много хора страдатъши отъ безсъние, вслѣдствие перевозността си, като лѣкарство зематъ sulfonae, който е най-сгоденъ и най-безвреденъ и се зема вътрѣ въ sachets, защото е мъчно распустимъ, или пакъ съ вода, въ която прѣдварително се растворя. Чрѣзъ сжщото лѣкарство се излѣкува безсънието на старцитѣ, а честото му употрѣбление непринася некаква вреда.

Оние които иматъ каплица, излѣкуватъ се чрѣзъ морфинъ, афонъ и codeine а при другитѣ болѣсти съ други лѣкове.

Има въобще много сръдства, за привлчането на съня, — на тоя благодѣтелецъ другаръ. Но никое отъ тия сръдствие не може се сравни съ самата воля на човѣка, чрѣзъ която той изгонва отъ ума си всичкитѣ мисли, скърби и други грижи, вслѣдствие на което иде му естественъ сънъ, който благодѣтелно възобновява човѣшкитѣ сили и утѣшава и душата.

Мария Перъ.

(лѣкарка)

Велиденски разказъ.

Отъ Марка-Вовчка.

(Продължение отъ брой 7-й)

И азъ не разбирамъ, Глашенке. Защо ли е то наистина?

Отиджтъ тѣ при Анна Федоровна, тя не имъ се радва; захвацжтъ да я распитватъ какво ѣ е, распитванията имъ както се види, не ѣ сж приятни.

И съсѣдитѣ подушиха; не напрасно очитѣ имъ гледатъ — не пропустиха това. Захванаха се досѣщания, тълкувания; разносоха се разни слухове. Сборищата станаха по чести, разговоритѣ по живи. Отъ слуховѣтѣ най-добрѣ се хвана единъ, ето кой: говоряха, че Анна Федоровна и Глафира Ивановна се скарали за нашата околия, че Глафира Ивановна корила нашата околия, а Анна Федоровна не я оставила да кори, — дума по дума, — и се скарали, скарали. Анна Федоровна си отишла безъ да се прости; Глафира Ивановна тогава толкова се оплашила, че отишла при нея да се сдобрятъ. На дума тѣ се сдобрили, но въ душата си още по много враждували.

Когато разказваха това, по старитѣ помѣщници ставаха отъ мѣстата си, бъркаха съ рѣцѣ въ джобовѣтъ си и почнаха да ходѣтъ изъ стаята, и съ вълнение говоряха: «Да, Анна Федоровна е била городна бабичка, честь ѝ и слава, защити родната си околия!» Помѣщничкитѣ особено младитѣ много се смѣха на Глафира Ивановна и говоряха: «Трѣбва само да си въобразишъ какъ е запушила Анна Федоровна тия хубавици устата! Не, само да си го въобразишъ това нѣщо!» Пргенитѣ прѣстанаха да хвалижтъ хубостта на Глафира Ивановна, момитѣ захванаха отъ ново да говорятъ сърдечно съ тѣхъ и само нарѣдко ги упрекаваха кротко: «а вий се провикнахте, че е хубавица!» — на което тѣ нищо не отговаряха, а се приструваха глухи, или въздишаха, или още по нѣжно гледаха.

При Анна Федоровна всѣки день ще дойде нѣкой да я навѣсти, ще сѣднѣ блиско, ще я улови за двѣтъ рѣцѣ, гледа я въ очитѣ съ участие и я пита за здравнето ѝ; захваща дума за Глафира Ивановна, за своята околия или въобще за хората и за хорската злоба. Нѣкой просто влѣзваха и говоряха: «Анна Федоровна! азъ съмъ вашъ отдавнашенъ приятелъ, всичко знаѣж какво сте истъриѣли, азъ знаѣж вашата доброта и благородство, искажете се прѣдъ мене, като прѣдъ вѣренъ приятелъ!»

Но Анна Федоровна отговарѣше: «нищо нѣма, нищо; право казвамъ нищо; не знаѣж и не разбирамъ за какво подмѣтате!» Анна Федоровна се смущаваше, натъжаваше се още по вече и нищо не можеше отъ неѣж да се разбере, нищо не можеше да се испита.

По тая причина отъ неѣж отстудяваха и захванаха да тѣлкуватъ: каква е Анна Федоровна чудна, неразбрана, — сетнѣ ѝ се разсърдиха и захванаха да се разносятъ слухове, че не е безъ грѣхъ и сама Анна Федоровна.

Нѣкой сърдца се обърнаха къмъ Глафира Ивановна, нѣкой и други даже я прѣдпазваха да се не довѣрява за нищо на леля си, и роднинската ѝ любовь да се не надява. . . .

Това много вълнуваше Глафира Ивановна. Тя сега вече се не въсѣше кога дойде нѣкой гостъ или гостенка, а съ нетърпение чакаше това дохождане, ти чаше да поерѣща, ввождаше въ гостинната, поганваше я да сѣдне и тогава се захващаше дума за Анна Федоровна. Съ Анна Федоровна бѣше трудно да се сприказвашъ, Глафира Ивановна всѣкога биваше готова: само при името на Анна Федоровна тя пламваше като барутъ отъ огънь, очудваше се, негодуваше . . . Занимаваше си гостенинитѣ или гостенката, Глафира Ивановна повтаряше чутитѣ думи, съвѣтваше се съ мжжѣтъ си, какво да прави, сърдѣше се на Анна Федоровна често дохождаше и до сѣззи. Алексѣй Петровичъ ходѣше наоколо ѝ, сѣдаше на колѣне прѣдъ неѣж, придумваше я, и самъ що не плачаше.» Ний нѣма вече да ходимъ при нея, Глашо,» говорѣше Алексѣй Петровичъ «не щж и да я виждамъ вече!»

— Не, Алийоша, не! Ний ще отидемъ при неѣж. Искамъ да я видѣж, азъ искамъ да погледамъ, какъ ще

ма срѣщне, какъ ще заговори съ мене! Да отидемъ утрѣ при неѣж! Не, подобрѣ днесъ!

— Глашенке! безцѣнна ми!

— Да отидемъ, Алийоша. Да отидемъ непрѣмѣнно!

Глафира Ивановна улавяше звѣнецѣтъ, дръччеше силно и заповѣдаваше да впрѣгнижтъ каляската. Тя се обличаше бързишкомъ, караше печалния си мжжъ да бърза, пращаше слугитѣ единъ слѣдъ други да пригответъ по скоро коляската и тѣ отиваха при Анна Федоровна.

Срѣщаха се, поздравляваха се Анна Федоровна блѣдна, сърдцето ѝ туна; на Глафира Ивановна сърдцето ѝ туна, лицето ѝ гори; на Алексѣя Петровича сърдцето му туна и той е въ прѣдсмъртна тжга. Само една Варинка биваше спокойна, но ѝ омръзваше всичко: никой не продумваше съ неѣж дума, никой не искаше да я погледне; тя излѣзваше отъ гостинната.

Анна Федоровна и Глафира Ивановна съ мжжѣтъ си седѣха и приказваха за това онова, седѣха петъ шесть часа наредъ, — разговоритѣ биваха прѣкъснати, на всички гласѣтъ имъ треперяше; ни до сладка, ни до прѣжени, никой се не допирал; пияха само вода цѣлп пълни чаши. Най-сетнѣ се прощаваха и се раздѣляха.

За посѣщеннето трѣбваше да се плаща съ посѣщенле — и Анна Федоровна отиваше въ Саковга. И тѣ пакъ сж заедно нѣколко часа и пакъ сърдцата имъ тунатъ. . . .

— Охъ, Боже мой! за какво е това наказание!

За какво! често вика Глафира Ивановна, се тжжи Алексѣй Петровичъ.

Анна Федоровна тѣй сжщо къмъ Бога се обръща.

А между това страшния часъ приближава — приближава. Идѣше Свѣтлата Недѣля.

Добритѣ домакини още прѣзъ спринца си купуватъ брашно и го сушатъ. — брашното трѣбва да е и легко и сухо. Само съ това брашно колко сж мжки и безпокоинства; а неѣж година бѣ сжщо нещастие: двама-та главни търговци, Евреи, си бѣха затворили дюкеништѣ; единѣтъ бѣше горѣлъ, а на другия дѣдо му умрѣлъ, а по тѣхния законъ, ако умрѣ нѣкой въ кжщи, то опрѣдѣления сжрокъ слѣдъ смрѣтъта дюкени не се отваря. На другитѣ евреи брашното не било хубаво; всички чакаха да си отвори Мошка дюкеништѣ.

Какво бѣ вълнение! Какво нетърпение! По всички пѣтица отиваха въ градѣтъ разни каляски, брички, талиги, кола, на всички стопански конетѣ бѣха измжчени, саметѣ а тѣ изсѣхнали.

Анна Федоровна се прѣселиха въ градѣтъ. Тя се прѣмѣсти още прѣзъ спринца, наела си кжщичка близо до назаря; ходѣше въ чѣркова, молѣше се на Бога; на гости не ходѣше, а само често се виждаше съ кумѣтъ си. Кумѣтъ ѝ бѣше градоначалникъ на градѣтъ.

Мошкина дюкеништѣ се отвори на третата недѣля на постѣтъ, — всички се хвукнахатамъ; между домакинитѣ пропѣлѣзоха бесчисленна кавги и брашното нечувано поскжнитѣ. За единъ день всичкото брашно раскупиха.

Занасятъ си брашното въ кжщи и всички извед-

нѣжъ видятъ и чувствовать, че брашното не е хубаво!

Не постижимо било какъ се излѣгали всички; не прѣвъ пѣтъ купуватъ и ужъ разбиратъ, и на язка слагали да го испитватъ, и съ рѣка го подхвърляли, и все пакъ се излѣгали: «Види се Богъ за нѣкакви грѣхове ни е наказалъ», говоряха съ въздишка.

Но грѣховетѣ сж ти грѣхове, а тука всички нападнаха Момка, какъ смѣи да ги лѣже.

Момка ги увѣряваше въ невинността си, говорѣше за своята прѣданность, наводданае примѣри за довѣрие къмъ себе си, и между другото кажѣ, че Анна Федоровна купила отъ него двайсетъ пуда брашно въ сжщия день, когато си отворилъ дюкештъ.

Какво бѣ при тѣзи вѣсти! Какъ заблѣщяха очтѣ! какви въсклицания се изспиха! «Та ето кой отслужува на всички! ето кой ги всички подреди!»

Глафира Ивановна заедно съ другитѣ се кахжреше и безпокоѣше, че брашното не е хубаво; но това безпокойство и кахъръ бѣха цвѣте ако ги сравнимъ съ това, какво почувствува тя, когато се научи, че Анна Федоровна купила всичкото хубаво брашно въ градтъ. Че Анна Федоровна е купила пай-хубавото брашно за това никой не се съмняваше: но защо ѣ е

притрѣбвало толкова брашно въ пай-сжщпото врѣме?

Глафира Ивановна плака и нарежда цѣлъ день.

— Ти си помисли, Алѣоша! говорѣше тя на мжжа си съ сълзи, въобрази си, че това брашно е пайлошо! Помисли си какви ще да бждѣтъ нашитѣ баби! Цѣлъ животъ ще се подиграватъ съ насъ хората! И всячко това е заради леля ти! Тя нарочно, отъ ненависть къмъ мене, е прикупила всичкото брашно!

Тежко ми е, Гламо, ядъ ма е! Ехъ сърдцето ми се косп! отговаря Алексѣй Петровичъ съ раздраженъ гласъ на жена си.

— А пейцитѣ баби навѣрно ще станжтъ чудно хубави! ще заохка Глафира Ивановна.

— Не, Глашечке, не, то не може да бжде! — извикваше Алексѣй Петровичъ распалено. Не, не, Гламо!

Но още по голѣмо огорченне очакваме Глафира Ивановна Тя се научи, че нѣкой госпожи ужъ ходили при Анна Федоровна да я глѣжтъ, а се върнали отъ тамъ съ брашно.

Слѣдва.

ОТКРЫТА ПОДПИСКА НА 1898 ГОДЪ НА ЖУРНАЛЬ

XIV ГОДЪ ИЗДАНИЯ 1898 г.

Н О В Ъ

XIV ГОДЪ ИЗДАНИЯ 1898 г.

иллюстрированный двухнедельный вѣстникъ современной жизни, политики, литературы, науки, искусства и прикладныхъ знаний

ЗА 24 РУБЛЯ

безъ всякой доплаты за пересылку прейи, подписчики «НОВИ» получаютъ въ 1898 году, съ доставкою за границу, слѣдующія шесть изданій:

<p>1) ЖУРНАЛЬ Н О В Ъ 24 выпуска въ форматѣ наибольшихъ европейскихъ иллюстрацій.</p>	<p>2) ОСОБЫЙ ИЛЛЮСТРИРОВАННЫЙ ОТДѢЛЬ МОЗАИКА (24 выпуска) составляющій какъ бы самостоятельный журналъ по прикладнымъ знаниямъ, вмѣщающій въ себѣ 16 рубрикъ</p>	<p>3) ЖУРНАЛЬ ЛИТЕРАТУРНЫЕ СЕМЕЙНЫЕ ВЕЧЕРА (Отдѣль для семейнаго чтенія) 12 семейныхъ книжекъ романовъ и повѣстей.</p>
<p>4) ВОСЕМЬ ПЕРЕПЛЕТЕННЫХЪ ТОМОВЪ полнаго собранія сочиненій П. И. МЕЛЬНИКОВА (АНДРЕЯ ПЕЧЕРСКАГО)</p>	<p>5) ЧЕТЫРЕ ПЕРЕПЛЕТЕННЫЕ ТОМА полнаго собранія сочиненій ВЛ. ИВ. ДАЛЯ (Казака Лугацкаго)</p>	<p>6) ДВѢ РОСКОШНО ПЕРЕПЛЕТЕННЫЯ КНИГИ, формата in-folio, „ЖИВОПИСНОЙ РОССИИ“ посвященныя описанію МОСКВЫ и Мозков. промышлен. обл.</p>

ГODOВАЯ ПОДПИСНАЯ ЦѢНА за всѣ вышеобъявленныя изданія съ пересылкою за границу **24 РУБ.**

Согласно почтовымъ правиламъ за пересылку двухъ книгъ „Живописной Россіи“ уплачивается только до русской границы. Далѣйшая пересылка ихъ производится на счетъ подписки. При чемъ плата за нсе взыскивается на мѣстѣ назначенія, по иностранному почтовому тарифу, одновременно съ доставленіемъ книгъ. Разрочка платежа допускается, при чемъ при подпискѣ должно быть внесено не менѣе 6 руб.; остальные же деньги могутъ высылаться по усмотрѣнію подписчика ежемѣсячно, до уплаты всѣхъ 24 руб. При подпискѣ въ разсрочку бесплатныя прейи высылаются только по уплатѣ всей подписной суммы.

Къ свѣдѣнію гг. новыхъ подписчиковъ не получавшихъ «НОВИ» въ 1897 году.

Лица, не состоявшія подписчиками «НОВИ» въ 1897 году и не имѣющія еще первой половины СОЧИНЕНІЙ АНДРЕЯ ПЕЧЕРСКАГО и первой половины СОЧИНЕНІЙ В. И. ДАЛЯ, могутъ, подписываясь на «НОВЬ» въ 1898 году, получить первые шесть томовъ (т. е. томы 1 по 6) сочиненій А. Печерскаго и первые шесть томовъ (т. е. томы 1 по 6) сочиненій В. И. Даля, вмѣсто томовъ, выдаваемыхъ въ 1898 году прежнимъ подписчикамъ. Вторая же половина сочиненій, какъ А. Печерскаго,

такъ и В. И. Даля, будетъ выдана этимъ новымъ подписчикамъ въ 1899 году, въ чемъ редакція теперь же и принимаетъ передъ ними обязательство.

Новые подписчики на „НОВЬ“ 1898 года, т. е. лица, не бывшія подписчиками на журналъ въ минувшемъ 1897 г., при уплатѣ за 1898 г. 40 рублей, вмѣсто 24 руб., могутъ получать въ 1898 г.

всѣ 14 томъзъ полнаго собранія сочиненій Андрея Печерскаго есь 10 томъзъ полнаго собранія сочиненій В. И. Даля.

а также и тѣ двѣ переплетенныя книги „Живописной Россіи“, которыя выдавались подписчикамъ въ 1897 году; значить, вмѣсто двухъ книгъ „Живописной Россіи“ они получаютъ четыре переплетенныя книги этого изданія, и, вмѣсто 12 томовъ сочиненій А. Печерскаго и В. И. Даля, 24 тома.

Отъ гг. болгарскихъ подписчиковъ, подписка на „НОВЬ“ принимается у г. Хр. М. Златоустова въ Бургасѣ (Болгарія) и въ главной конторѣ періодическихъ изданій Товарищества М. О. Вдѣль въ с. Петербургъ (Россія) Гостиный дворъ № 24.

Подробныя объявленія высылаются изъ С. Петербурга безплатно по первому требованію.

Чудно е това!!

Бѣхме съобщили, че отъ нѣкои градове ще съберемъ абонаментната стойностъ на «Ж. Свѣтъ» и «Домакинята» чрезъ Т. П. станция, та молѣхме на абонатитѣ ни да се издѣлжжтъ щомъ имъ се прѣдстави списка отъ Т. П. станция. Мнозина отъ добритѣ ни абонати се издѣлжихъ; намѣрихъ се обаче нѣкои други, които най-нахално да отбѣлжзатъ на гърба на расписката: «Отказвамъ исплащаннето. З. Златева, Котелъ напр.» Значи, да харчишъ пари за книги, печатъ, редакция и пр. да му дадешъ послѣ готови книги по негово заявленне, или друго-яче казано, да му дадешъ на заемъ пари, а послѣ, когато му искашъ да се издѣлжи, да ти каже: имамъ довѣрие на мѣне и ми испрати вѣстника безъ да узнаешъ, че азъ тя излѣгахъ; сега нѣма да ти исплатя. Какъ се охарактеризиратъ подобни хора?..

За това питае сега на долуименуванитѣ Г-а и Г-и да ни отговорѣжтъ, защо отказватъ исплащаннето, а послѣ, ще вземимъ други по неприятни мѣрки.

Г-да и Г-и Ст Порковъ, Д. Попова, Джумая; Т. Людскамовъ, Г. Мишковъ, Д. Костова, Н. Щилияшовъ, П. Христовъ, Кан. М. Стефановъ, Щ. Симеоновъ, Юр. Николовъ, Гайтанджиевъ, Б. Ханджиевъ, Д. Георгиевъ, Ц. Калова *Сливенъ*, защо отказвате да заплатите дълга си? *(С.лѣва)*

Молимъ ония, които сж отложни испращаннето да побързатъ.

Книги списания.

получавани въ дирекцията ни.

Отчетъ на държавното педагогическо трикласно и образцово училище въ г. Казанлъкъ, за учебната 1896/97 година
Отчетъ на Сливненската държавна мъжка Гимназия, за 1896/97 год.

Le Foyer Domestique Neuchâtel (Suisse) Atinger frères, éditeurs.

Учителски вѣстникъ независимъ учителски лист. издаже Job. Макенювич. (Београд.)

Вѣра и Разумъ мѣсечно списание за вѣра, наука и нравственностъ.

Майка и дѣте хигиена въ общедостъпно изложение.

Юридически прѣледъ

Християнски Свѣтъ мѣсечно иллюстрирано религиозно списание.

Приздравенъ провидникъ иллюстрирано религиозно нравственнo списание. Год. VI Мартъ и Априлъ книжка 3 и 4.

ЗЛАТЕНЪ МЕДАЛЪ отъ Парижкото изложение 1887 г.

ПРЕДИ ПОСЛѢ

ПОСТОЯННО МЛАДИ!

Водата Rider прѣмахва въ 48 часа малкитѣ набръчканости край очитѣ, както и ония на бузитѣ и брадата, които угрожаватъ женитѣ въ 40 год. тя дава вѣчна младостъ. Пратѣте 3.50 и до М. Clanda), direct, rue St. Pantaléon 3, Toulouse. (France)
Малки стѣбленници за опитъ 0.90 лв.

ЗАМѢНѢТЕ ДОЛНИТѢ СИ ДРѢХИ:

ФАНЕЛИ ПАНТАЛОНИ

СЪ ФРАНЦУЗКИЯ ХИГИЕНИЧЕНЪ ПЛАТЪ

ОТЪ ДОКТОРЪ РАЗЮРЕЛЪ

ТЪКАНИ СЪ ТУРФНА ВАТА

Единчко сръдство противъ ревматизмъ и настиванне, антисептически и полъзвателни.

ЕДИНСТВЕНЪ ДЕНЗИТЪ ВЪ ВАРНА

ВЪ МАНИФАКТУРНИЯ МАГАЗИНЪ

ХАДЪЖПЕТРО ХРИСТОДУЛОВЪ & С ПЕ

ВИВША КЪЩА ПАНУШЪ ГЕОРГИЕВЪ & С ПЕ

ОСНОВАНА НА 1838 ГОД.

Годишенъ абонаментъ:

за абон. въ Т.-П. станция — на списанието . . .	л. 3.—
— и списанието съ притурката . . .	« 5.50
III за абон. на право въ Дирек. — на списанието . . .	« 4.—
на списанието съ притурката . . .	« 7.—
III за страпство — на списанието . . .	« 5.—
— на списанието съ притурката . . .	« 9.—

Всичко, що се отнася до списанието или притурката испраща се съ адресъ: До Дирекцията на «Женския Свѣтъ» ул. Войнишка №122 — Варна.

Писма неплатени не се приематъ.

Всѣкакви обявленни, относящи се до госпожи и господа, приематъ се.

Правото на записъ въ Т. П. стан. се плаща отдѣлно отъ абон

Отговорникъ: А. Петровъ

Печатница Л. Нитче — Варна